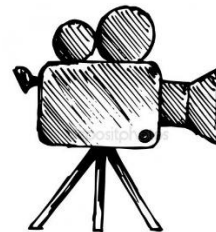

Välkomna till IBS-utbildning

Tillfälle 1

Information om digital utbildning

- Kamera på, mikrofon av
- Ställ frågor i chatten
- Räck gärna upp handen om ni önskar ordet
- Skriftligt material skickas ut efter utbildningen
- Allt som sägs och delas i gruppen stannar i gruppen

Ökad
förståelse

Lugnare mage

Vilka förväntningar har ni på
IBS-utbildningen?

Få ökad
kunskap

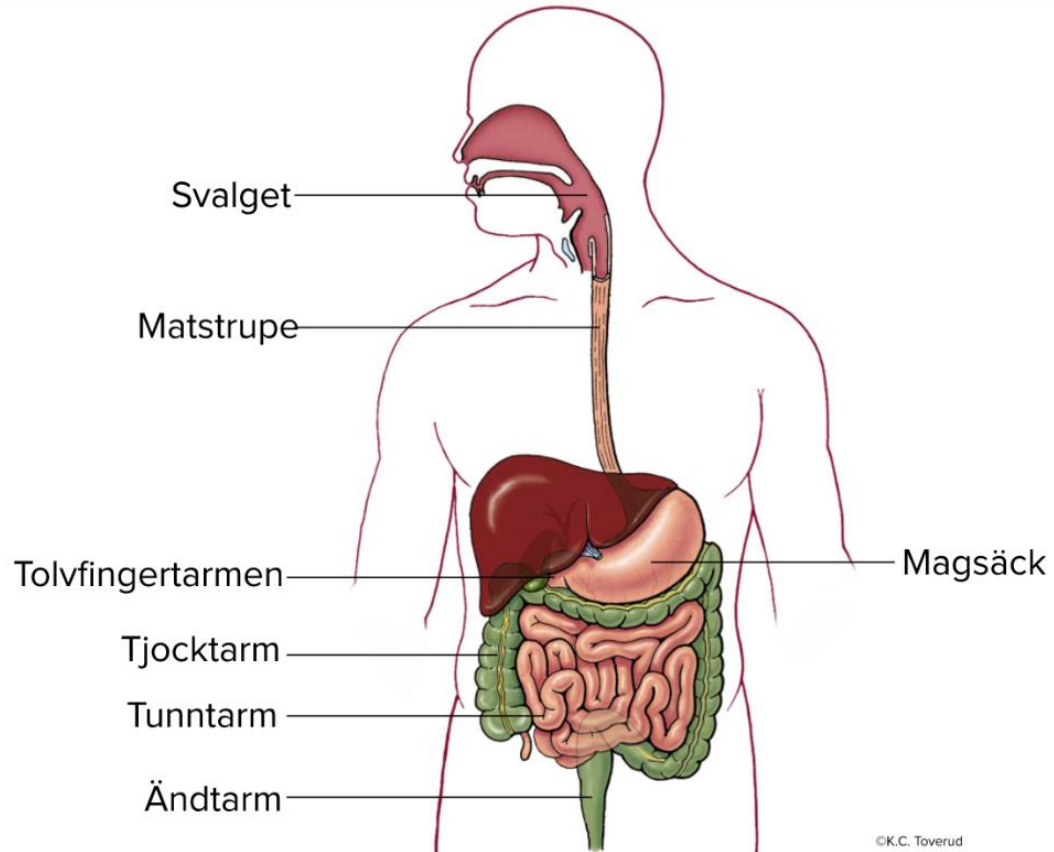
Träffa andra med
samma besvär

Agenda – Tillfälle 1

- Så fungerar en normal mage
- Utredning och diagnos av IBS
- Symtom
- Stress
- Behandlingsalternativ
- Allmänna kostråd vid IBS
- Hemuppgift

Så fungerar matsmältningen

Vad är en normal mage?

- Gastrokologisk reflex (tarmrörelser)
- Normalt att gaser produceras och ska transporteras ut
- Varierat antal avföringar
- Varierad avföringskonsistens
- Faktorer som påverkar – stress, kost, rörelse, läkemedel

Bristol Stool Chart

Typ 1		Separata hårda klumpar, som nötter (svåra att klämma ut)
Typ 2		Korv-formade, med klumpar
Typ 3		Som en korv med sprickor på ytan
Typ 4		Som en korv eller orm, jämn och mjuk
Typ 5		Mjuka klumpar med tydliga kanter
Typ 6		Fluffiga bitar med trasade kanter, mosig konsistens
Typ 7		Vattnig, utan solida bitar. Helt flytande

IBS eller Irritated Bowel Syndrome

- Funktionell tarmsjukdom: avvikande funktion nedsättning/rubbning i mag- och tarmkanalens funktion. Förekomst 10 % av befolkningen
- Orsak är inte fastställd
  - Ärftlighet
  - Motorisk störning
  - Gastransport
  - Reflexer
  - Magsjuka

Utredning för att ställa diagnos

- Utesluta annan sjukdom, t.ex.
  - inflammatorisk sjukdom (t.ex. Crohns sjukdom, Ulcerös kolit)
  - celiaki (glutenintolerans)
- Rom IV-kriterier – symtom

Rom IV-kriterier för att ställa en diagnos

Buksmärta minst 1 dag/vecka de senaste 3 månaderna, med symtomdebut under de senaste 6 månaderna med smärta och/eller obehag som är relaterat till:

Tarmtömning

Förändrad
avföringsfrekvens
>3 ggr/dag eller <3
ggr/vecka

Förändrad
form/konsistens på
avföring

Symtom vid IBS

Diarré

Gaser, buller,
buksvullnad

Knip, smärta,
illamående

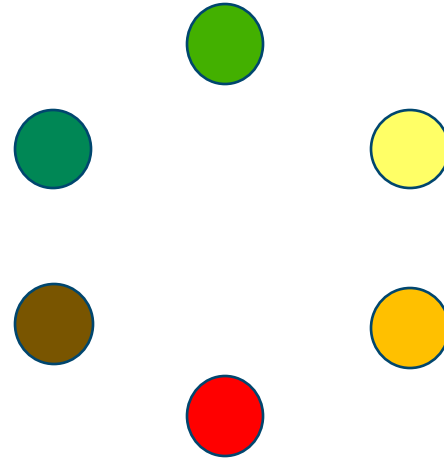
Förstoppning

Ofullständig
tarmtömning

Omväxlande
avföring

Symtomen varierar

- Olika tider på dygnet
- Månadscykel
- Olika perioder i livet

Symtom och målbild

- Vad är en rimlig målbild?
- Bättre med behandling – ovanligt att helt gå tillbaka till hur magen fungerade innan IBS

Stress

- Vad är stress?
  - Kortvarig & långvarig stress
  - Yttre & inre stress
- Hör med din vårdcentral vad de kan erbjuda för stresshantering

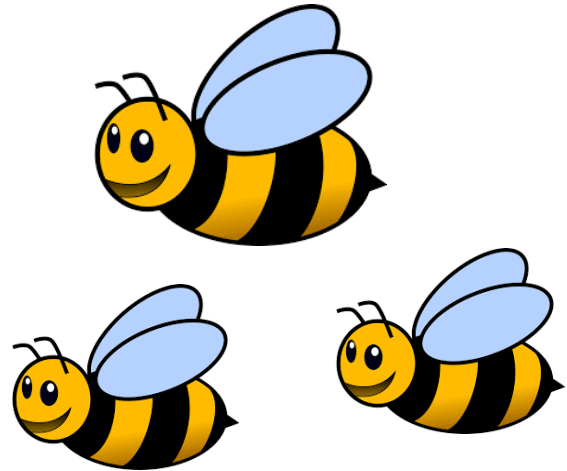
Mage och hjärna

- Ökad registrering av mag- och tarmaktivitet
- Ökad smärtekänslighet

Diskussion

- Kan dina magbesvär förvärras när du ska iväg hemifrån?
- Upplever du att magen blir extra känslig vid stressade perioder i livet?

Bensträckare!

Behandlingsalternativ IBS

- Ökad kunskap om sin diagnos
- Stresshantering – yoga, mindfulness, avslappning, hypnos
- Regelbundna rutiner
- Motion
- Probiotika
- Kostbehandling – allmänna kostråd och FODMAP
- Läkemedel

Receptfria läkemedel

- Gasbesvär: Minifom, Dimetikon
- Diarré: Imodium, Dimor
- Förstoppning: Inolaxol, Laktulos, Vi-Siblin, Movicol
- Halsbränna: Samarin, Gaviscon, Omeprazol
- Undvik läkemedel som kan irritera magslemhinnan (Acetylsalicylsyra t.ex. Treo, Ibuprofen, Ipren)
- Välj istället Paracetamol t.ex. Alvedon eller Panodil

Allmänna råd vid IBS- Livsstil

Hantera stress

Motion som
känns hållbar och
långsiktig

Hälsosamma
sömnrutiner

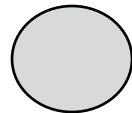
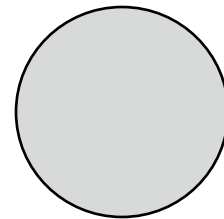
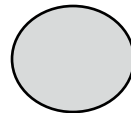
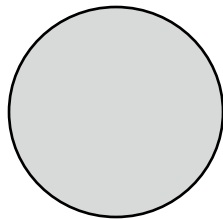
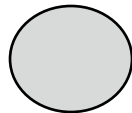
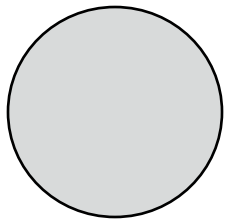
Sittställning på
toaletten

Allmänna kostråd vid IBS

Storlek på portion

Regelbundna
mattider

Allmänna kostråd vid IBS

Ät långsamt och
medvetet

Tugga maten
ordentligt, lägg ner
bestick

Allmänna kostråd vid IBS

Var försiktig med
kaffe & alkohol

Var försiktig med
lök, vitlök och
starka kryddor

Undvik tuggummi
och kolsyrade
drycker

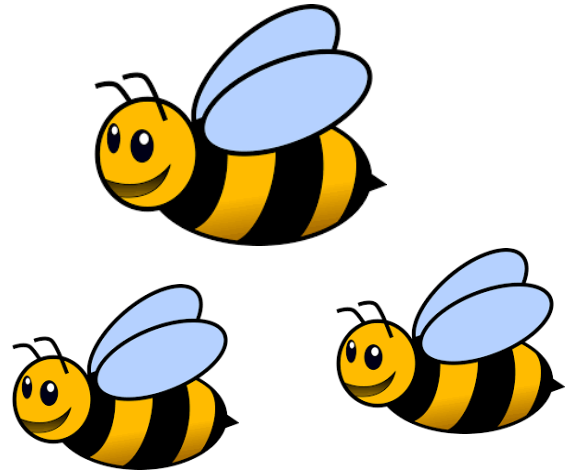
Var försiktig med
feta och energirika
livsmedel

Matens konsistens

Laktos och
sötningsmedel

Diskussion

- Har du några tankar kring ditt eget ätbeteende?
- Ser du något som påverkar dig utifrån de livsmedel vi gick igenom?

Sammanfattning tillfälle 1

- Det är normalt med varierande avföringskonsistens och antal avföringar
- IBS är en funktionell tarmsjukdom med många olika symtom
- Utredning och diagnos är viktigt
- Stress påverkar magen
- Magens och hjärnans kommunikation är påverkad
- Olika behandlingsalternativ
- Allmänna kostråd

Avslutning tillfälle 1

- Hemuppgift: Kost- och symtomdagbok
- Fundera noga över din egen symtombild så att du har den klar för dig inför tillfälle 2
  - Detta blir din grund för vilka kostråd du bör fokusera på
- Ta med frågor och funderingar till nästa tillfälle

Agenda – Tillfälle 2

- Reflektion mat- och symtomdagbok
- Förstoppning och diarré
- Gasbesvär
- Lösliga och olösliga fiber
- Reflux
- FODMAP
- Patientexempel
- Huvudmål och mellanmål
- Energi- och näringsbehov

Tack för idag!

